

Nieuwjaarspeech Burgemeester Weststeijn

Uitgesproken tijdens de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Rozendaal 6 januari 2025

Een wereld van verschil maken

“Die avond probeerde de muis het woord te bedenken waarmee hij zijn toespraak zou beginnen. Telkens weer zag hij dieren voor zich die naar de open plek in het bos toestroomden en hoorde hij roepen: ‘Wacht even! Nog niet beginnen! We willen geen woord missen! De marter zag hij, de buffel, de mestkever, de leguaan, het stokstaartje, de albatros... en in de rivier zag hij de meerval en de steur en zelfs de zwaardvis die uit de oceaan was komen aanzwemmen, samen met de rog en de haai. En allemaal haastten ze zich en keken reikhalzend uit naar zijn eerste woord.

Reikhalzend, dacht hij, ja, dat moeten ze zijn. De reikhalzende tor, het reikhalzende nijlpaard... Nog voor hij een woord had gezegd. Allemaal met hun hoofd zo ver mogelijk uitgerekt op hun hals en met grote, glanzende ogen, hun adem inhoudend, hun oren gespitst, want zo meteen zou hij, de muis, het woord tot hen richten en iets heel bijzonders gaan zeggen.”¹

Dames en heren, geachte aanwezigen,

Hoop. Het woord waarmee ik mijn toespraak aan u begin is hoop. Een bijzonder woord. Met u hoop ik op een goed 2025. Met u hoop ik op een jaar van vrede, voorspoed en gezondheid. Ik hoop op minder dissonanten en meer harmonie, zowel in onze binnenlandse politiek als op het internationale toneel. Daar kijk ik reikhalzend naar uit, zoals de muis spreekt over de reikhalzende tor en het reikhalzende nijlpaard.

Niet alleen wij in Nederland starten het nieuwe jaar met symbolen die de hoop op een goed jaar uitdrukken. In andere culturen doet men dat ook. In Spanje eet men traditioneel om middernacht 12 druiven, één voor elke klokslag, wat geluk moet brengen in de komende 12 maanden. In Italië draagt men tijdens de jaarwisseling – zo wordt gezegd – rood ondergoed als symbool voor geluk en liefde. Ik heb dat nooit zelf gecontroleerd overigens. In Brazilië springt men in de zee over zeven golven, waarbij bij elke golf een wens uitgesproken wordt. Brazilië lijkt me overigens daarmee, wat betreft het klimaat, aantrekkelijker voor een Nieuwjaarsduik dan ons eigen land. Hoe verschillend we over de wereld ook mogen zijn: we delen met elkaar tijdens de jaarwisseling de hoop op betere tijden. We wensen elkaar – en dat is in alle culturen zo – het beste toe bij de start van het nieuwe jaar. Ik wens dat voor u, en voor allen die u lief zijn.

We gebruiken het woord hoop gemakkelijk; *“ik hoop dat we goed weer hebben morgen”*; *“ik hoop dat de trein zo op tijd komt”*; *“ik hoop dat ik gezond oud word”*. Maar hoop is een bijzonder woord. Niet zonder reden het woord waarmee ik mijn verhaal begin. Hoop staat voor de verwachting en het vertrouwen dat het goed zal gaan. De karakters voor ‘hoop’ in het Chinees en Japans benadrukken een actieve, optimistische, toekomstgerichte verwachting. In de Duitse cultuur wordt hoop vaak gekoppeld aan actie en doorzettingsvermogen, in plaats van passief afwachten. In Afrikaanse talen betekent hoop wederzijdse ondersteuning en gemeenschapszin. Hoop is dus iets dat je samen doet. Hoop biedt kracht en standvastigheid, zelfs wanneer de omstandigheden chaotisch of uitdagend zijn.

Hoop gaat dus – in veel culturen, dat hebben we met elkaar gemeen – over optimisme, vertrouwen, doorzettingsvermogen en geduld. Hoop heeft een realistische basis. We mogen erop

¹ Uit: *Het komt goed*, verzamelde dierenverhalen van Toon Tellegen, 2024.

vertrouwen. Zoals we er redelijkerwijs vanuit mogen gaan dat de trein op tijd komt. Zoals de meeste mensen inderdaad relatief gezond oud worden. Maar gaat dat ook op voor het nieuwe jaar? Hebben wij de verwachting en het vertrouwen dat het goed zal gaan in 2025? Dat het óns goed zal gaan? Mógen we dat realistisch gezien nog verwachten?

Volgens cabaretier en filosoof Tim Fransen leven we in een tijd van permanente en opeenvolgende crisis en calamiteiten: het *Calamiteitperk* noemt Fransen dat.² Onze wereld is wankel geworden, zo betoogt hij in een boek dat in april 2024 uitkwam. We hebben te maken met klimaatverandering, oorlogen, pandemieën en sociale ongelijkheid. De hoop dat het ons het komend jaar beter zal gaan dan het voorgaande jaar is allesbehalve vanzelfsprekend. Het is een paradox: we zijn welvarender, veiliger en leven langer dan ooit in de menselijke geschiedenis, maar de crises volgen elkaar in rap tempo op. *“In een wereld zo wankel en verweven als die van ons dreigt crisissituatie de status quo te worden”*, zo zegt Tim Fransen. Dan kunnen we niet anders dan concluderen dat het misschien wel onvermijdelijk is dat onze goede wensen voor 2025, onze hoop op vrede, voorspoed en gezondheid in 2025, misschien ijdele hoop is.

Geachte aanwezigen, als dít mijn boodschap van hoop is, zo aan de start van 2025, dan bent u nu misschien al afgehaakt. Het ‘Calamiteitperk’ zoals Fransen het noemt, zou bij u kunnen leiden tot apathie: niets doen, afhaken. Of tot fatalisme: het komt toch nooit meer goed. Het is te groot voor ons. We kunnen er toch niets aan doen. Ons gedrag is maar een druppel op de gloeiende plaat. Rozendaal is nog minder dan een speldenknop op de wereldbol. Maar, en hier zit mijn persoonlijke hoop: dat onze acties de wereld niet veranderen, betekent niet dat onze acties niet een wereld van verschil kunnen maken.

Door om te zien naar onze burens, verminderen we eenzaamheid. Door onraad te delen in de VeiligheidsWhatsappgroepen, maken we ons dorp veiliger. Door hulp te vragen en aan te bieden in bijvoorbeeld de appgroep ‘Rozendaal Behulpzaam’, maken we ons dorp nog socialer. Door een warmtepomp te plaatsen, zetten we de volgende stap op weg naar een duurzaam Rozendaal. Door ons in te zetten als vrijwilliger, zorgen we dat belangrijke voorzieningen zoals de Buurtbus of het Hospice in stand blijven. Door zelf de handen uit de mouwen te steken, zorgen we voor een feest voor iedereen op Koningsdag. Door onze opvanglocatie ‘De Bosrank’, geven we 55 vluchtelingen uit Oekraïne veiligheid en onderdak. Door auto’s en motoren te weren van de Veluwezoom ondersteunen we de veerkracht van de natuur en verminderen we overlast.

Daar zit de bron van mijn hoop voor 2025. Die bron zit in mijn optimisme en mijn vertrouwen in u, in ons. Hoop gaat niet alleen over de verwachting dat dingen goed komen. Het gaat over de inzet om dat samen mogelijk te maken. *“Hoe wonderlijk is het dat niemand hoeft te wachten, maar direct kan beginnen met het verbeteren van de wereld.”* – zo schreef Anne Frank meer dan 80 jaar geleden in haar dagboek. Het nieuwe jaar, met alle hoopvolle wensen, is daarmee een symbool van een nieuw begin. Een uitnodiging om opnieuw te kijken naar wat we voor elkaar en de wereld kunnen betekenen. Wat wij, ieder voor zich en als gemeenschap in gezamenlijkheid, kunnen bijdragen. Daar kijk ik reikhalzend naar uit.

Ook wij als gemeentebestuur stellen ons de vraag wat wij kunnen bijdragen. Een wereld van verschil maken zit ook in het kleine, het gewone. Het goede doen, en het goed doen. Via vergunningen en subsidies, via maatschappelijke voorzieningen, door het onderhoud van wegen en groen. Het zijn de gewone dingen, waarin we voor u, voor onze inwoners, het verschil kunnen maken – als we ze tenminste goed doen. Dus adequate en vlotte dienstverlening, goede opvolging van meldingen, heldere communicatie, een open houding, scherp te zien in wat we van elkaar verwachten. Ook hierin zit mijn hoop dat onze acties voor u het verschil maken.

² *In onze tijd. Leven in het calamiteitperk*, Tim Fransen, 2024.

Wij doen het, zoals bij ons past, samen. Gemeenteraad, college van B&W, verenigingen, belangengroepen en inwoners. Juist daarom werken we in 2025 aan een plan voor het versterken van participatie en gemeenschapszin. We willen met elkaar nog beter bekijken hoe we samen door onze acties het verschil kunnen maken. Eén van de manieren waarop we dat in 2025 meteen in de praktijk kunnen brengen is het opstellen van de nieuwe Uitvoeringsagenda Duurzaamheid voor de periode 2026-2029. We hopen daarbij intensief samen te kunnen blijven werken met de Werkgroep Duurzaam Rozendaal.

Samenwerking is ook al jarenlang het devies als het gaat om het behoud en de versterking van onze prachtige natuur. We werken zorgvuldig en gestaag aan onze groene achtertuin de Veluwezoom: het Rozendaalse Bos, het Rozendaalse Veld, de heidevelden. Overheden, terreineigenaren en terreinbeherende organisaties kennen elkaar en elkaars belangen. In die context is het op z'n zachts gezegd opvallend dat de minister van Defensie een deel van het Rozendaalse Veld en de Terletse Heide op het oog heeft als een mogelijke locatie om te oefenen met explosieven. Dat past niet bij mijn beeld van een uniek en beschermd natuurgebied. Het lijkt onverstandig en het is eerlijk gezegd voor mij onvoorstelbaar. Als wij het verschil willen maken, dan laten we ons ook samen horen vóór de waardevolle en kwetsbare natuur die zelf geen stem heeft.

Het komend jaar ronden we de Omgevingsvisie af. In een intensief participatief proces kijken we naar de toekomst van ons kasteeldorp. Dit helpt ons om kaders te stellen voor ontwikkelingen die we wel of juist niet mogelijk willen maken met de blik op de toekomst. Niet altijd gemakkelijk, want natuurlijk verschillen de beelden over hoe en waar we het verschil willen maken. Heel concreet: welke kaders stellen we aan de wens om, ook op onze schaal, woningen toe te voegen? Hoe verhoudt zich dat tot de wens om onze groene identiteit te behouden? Hoe vervlechten we hierin een inwonersinitiatief rond de Leermolensenk? Gezamenlijk verkennen we ideeën, beelden en wensen. Daarna is het aan de gemeenteraad om op basis van de collectieve belangenafweging de verantwoordelijkheid te nemen voor kaders, keuzes en richting.

Of het nu gaat over een ecologische dorpsakker of over een zorgcoöperatie. Of het nu gaat over een kleinschalig warmtenet of over elektrische deelauto's: de weg van een goed idee naar actie is zelden recht en eenvoudig. Het vraagt inzet en geduld. Maar niets kan worden bereikt zonder hoop, de hoop dat ónze acties een wereld van verschil kunnen maken.

Dus, hoe verschillend wij ook mogen zijn en denken. Hoe verschillend we in allerlei culturen over de wereld de jaarwisseling vieren en beleven: laten we elkaar vasthouden in de hoop en het vertrouwen dat wij samen een wereld van verschil kunnen maken.

Ik wens u, en iedereen die u liefhebt, een heel gelukkig 2025.

Ester Weststeijn
Burgemeester van Rozendaal
6 januari 2025